

Göteborgs Stad
Fastighetskontoret

Mätning av behov av stöd för personer i akut hemlöshet

Resultat

2014-03-13

Ett samarbete mellan:

**Göteborgs
Stad**

faktum

**GÖTEBORGS
RÄDDNINGSMISSION**

**GÖTEBORGS KYRKLIGA
STADSMISSION**

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Sammanfattning	3
Inledning	4
Metod	4
Resultat	5
Allmänt	5
Fördelning män och kvinnor	5
Ålder	5
Tid i hemlöshet.....	6
Hur bor de idag?	6
Hur vill de bo?	7
Behov av stöd	7
Kontakt med socialtjänsten	9
Personer med barn under 18 år	10
Slutsats	10

Sammanfattning

Som en del i framtagandet av en ny hemlöshetsplan för Göteborgs Stad har en enkel enkät tagits fram för att få en uppfattning om vilket typ av boende och vilken typ av stöd personer som lever i akut hemlöshet tycker är viktigast. Genomförandet av mätningen har varit ett samarbete mellan Göteborgs Stad, genom fastighetskontoret och social resursförvaltning, Faktum, Frälsningsarmén, Göteborgs kyrkliga Stadsmission, Göteborgs Räddningsmission och Café Trappanér.

Enkäten har distribuerats både som webbenkät och i pappersform under perioden 17-23 mars på de medverkande organisationernas sociala boenden (härbärgen, akutboenden med flera), Faktums redaktion samt Café Trappanér och räddningsmissionens Café Vasagatan. Andelen svaranden uppskattas till cirka 60 % av de som tillfrågades under perioden, vilket kan anses vara hög andel eftersom målgruppen är svår att nå och har lågt förtroende för kommunens hemlöshetsarbete.

Bakgrundsdata	Resultat
Antal svar (helt eller delvis)	185 st
Andelen män och kvinnor	83 % män och 17 % kvinnor
Genomsnittlig ålder	41-50 år
Genomsnittlig tid i hemlöshet	4-6 år

Tabell 1- Bakgrundsdata

Den största andelen (72 %) av de svarande bor mest på *härbärke eller någon form av kommunalt boende* medan övriga anger att de *sover mest utomhus* (10 %) och *annat* (11 %). En stor andel (80 %) vill bo i en egen bostad och inte i ett kollektiv- eller gemenskapsboende (9 %). Ett fåtal (11 %) vill också bo i en typ av boende som kommunen inte kan tillgodose, till exempel husvagn, husbåt, eget hus på landet eller i annan del av Sverige.

Av de typer av stöd som kunde väljas i enkäten är det två typer som är tydligt viktigast för svarsgruppen; *skaffa bostad* (49 %) och *må bättre psykiskt* (24 %) som tillsammans står för 73 % av svaren. Behovet av stöd varierar något beroende på hur länge man varit hemlös då *skaffa bostad* var viktigare för personer som varit hemlösa 0-1 år än för personer som varit hemlösa 10 år eller längre medan det för *må bättre psykiskt* var tvärtom. Dessa alternativ valdes också flest gånger oberoende av rangordningen (121 respektive 83 gånger) tillsammans med *hitta en sysselsättning* (64 gånger). Resterande alternativ hade väldigt få svar, till exempel *stöd att hantera missbruk och beroende*. En slutsats är därför att behovet av stöd till stor del är kopplat till bostad, hälsa och sysselsättning samtidigt som det finns en mindre grupp där behoven är mer varierande och därigenom kan vara svårbedömda och att tillgodose.

Inledning

I Göteborgs Stads budget för 2014 tilldelades fastighetsnämnden uppdraget att upprätta en ny hemlöshetsplan. Som ett led i framtagandet av planen har en enkel enkät tagits fram med syfte att få en uppfattning om vilket typ av boende och behov av stöd personer som lever i akut hemlöshet tycker är viktigast. Enkäten är ett samarbete mellan Göteborgs Stad genom fastighetskontoret och social resursförvaltning och de idéburna organisationerna¹ Faktum, Frälsningsarmén, Göteborgs kyrkliga Stadsmission, Göteborgs Räddningsmission och Café Trappanér.

Metod

Enkäten har distribuerats både som webbenkät och i pappersform under perioden 17-23 mars. Målgruppen för enkäten var personer som lever i akut hemlöshet (motsvarande situation 1 enligt socialstyrelsens definition²) och som är folkbokförda i Göteborgs Stad.

För att få så många svar som möjligt har enkäten distribuerats till ställen där personer i situation 1 är vanligt förekommande. Detta innefattar boenden hos Frälsningsarmén, stadsmissionen, räddningsmissionen och social resursförvaltning. Dessutom har enkäten funnits tillgänglig på tidningen Faktums redaktion för faktumförsäljare och gäster på Café Trappanér och Café Vasagatan.

På Faktums redaktion har en dator enbart för webbenkäten ställts upp för att göra det enkelt för faktumförsäljarna att fylla i enkäten. På övriga ställen har verksamheterna själva ansvarat för att dela ut enkäten till sina hyresgäster/brukare. På Café Trappanér och Café vasagatan har personalen delat ut enkäterna till gäster under de kvällar som de har haft öppet under mätveckan.

---

¹ Organisationer inom det civila samhället samt även den kooperativa rörelsen som har någon form av oegennyttigt uppdrag utan att vara statliga eller kommunala, Prop. 2009/10:55, s.27

² Hemlöshet och utestängningen från bostadsmarknaden 2011, Socialstyrelsen 2012

Resultat

Allmänt

Det totala antalet besvarade enkäter (helt eller delvis) är 196 st. Av dessa har 11 st räknats bort eftersom de angett att de har en egen bostad (lägenhet) och därför inte kan anses ingå i gruppen akut hemlöshet, enligt socialstyrelsens definition.

Under perioden enkäten distribuerades uppskattas andelen svarande till cirka 60 % av de som tillfrågades, vilket kan anses vara ett bra resultat eftersom personer i målgruppen är svår att nå och normalt inte besvarar enkäter. Det relativt höga antalet svar hade aldrig varit möjligt utan de idéburna organisationer som deltagit i både framtagandet och distributionen av enkäten.

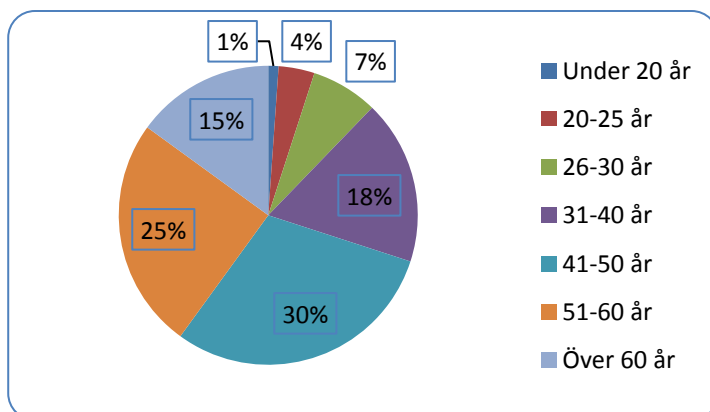
Fördelning män och kvinnor

Av de som svarat på enkäten är 83 % män och 17 % kvinnor. Detta kan jämföras med socialstyrelsens kartläggning av personer utanför bostadsmarknaden 2011³ där fördelningen mellan var 67 % män och 33 % kvinnor bland personer i akut hemlöshet.

Orsaken till att fördelningen mellan män och kvinnor skiljer sig mot socialstyrelsens kartläggning kan vara fler olika faktorer. Det kan dels bero på att andelen män som var akut hemlösa under mätperioden faktiskt var fler än i socialstyrelsens kartläggning eller att andelen män på de olika boendena varit större under mätperioden.

Ålder

Den genomsnittliga ålderskategorin på de svarande är 41-50 år. Vilket stämmer överens med socialstyrelsens kartläggning från 2011 den genomsnittliga åldern för personer i akut hemlöshet var 43 år. En stor andel av de svarande (40 %) är 51 år eller äldre medan endast en mindre andel (4 %) är så kallade unga vuxna (18-26 år) eller yngre (1 %). Det är hälften av den andel unga vuxna (8 %) som befann sig i akut hemlöshet i socialstyrelsens kartläggning.

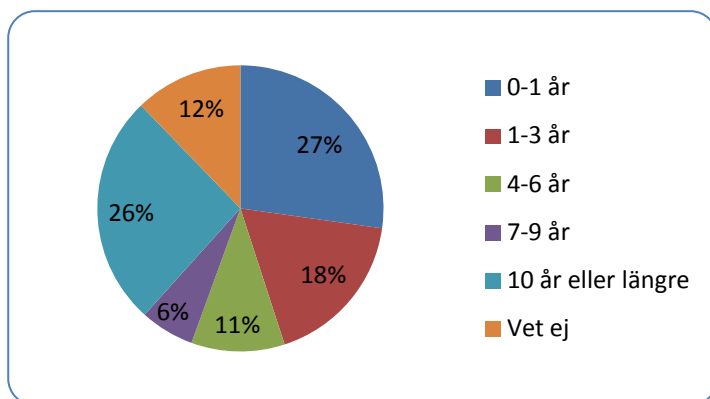

Figur 1 - Ålder fördelat på ålderskategorier. Antal svar = 180 st.

³ Hemlöshet och utestängningen från bostadsmarknaden 2011, Socialstyrelsen 2012

Tid i hemlöshet

Den genomsnittliga tiden i hemlöshet bland de svarande är 4-6 år. Detta är en ålderskategori över än i socialstyrelsen rapport från 2011 där den genomsnittliga tiden i hemlöshet var 1-3 år. Skillnaden förklaras nästan helt av att det i denna enkät är dubbelt så stor andel svaranden som varit hemlösa *10 år eller längre* än vad det var i socialstyrelsens kartläggning.

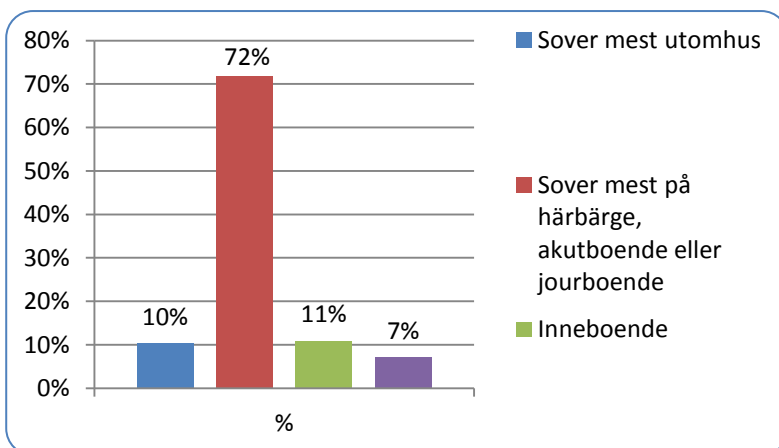

Figur 2 - Tid i hemlöshet fördelat på ålderskategorier. Antal svar = 180 st.

Det relativt låga antalet svaranden i respektive tidskategori, förutom för *0-1 år* och *10 år eller längre*, gör att det inte har gått att bryta ned respektive åldersgrupp i andra frågor i enkäten. Det är också viktigt att poängtera att hela 27 % (49 st) av de svarande endast har varit i akut hemlöshet *0-1 år* och alltså helt nyligen hamnat i denna svåra situation. Det är något fler (26 % eller 47 st) som varit hemlösa *10 år eller längre*. Man kan dock anta att en del av dem som svarat *vet ej* också har varit hemlösa *10 år eller längre* och att därför andelen är något större än som visas i figur 2.

Hur bor de idag?

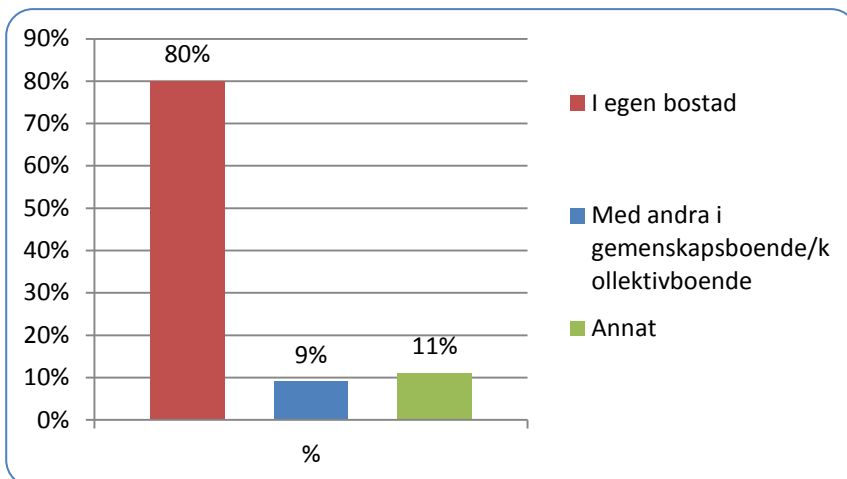
På frågan "hur bor du idag?" svarar den största andelen personer (72 %) att de bor mest på härbärge eller någon form av kommunalt akut- eller jourboende. Den höga andelen svaranden för detta alternativ är kopplat till att det är i just dessa miljöer som enkäten distribuerats. Dock är det en miljö där personer i akut hemlöshet förekommer i störst utsträckning. Resterande andel anger att de *sover mest utomhus* (10 %), är *inneboende* (11 %) eller *annat* (7 %). Personer som svarat *annat* har bland annat angett att de bor i husvagn, timmerstuga eller båt.

Figur 3 - Nuvarande bostadssituation. Antal svar 185 st.

Hur vill de bo?

På frågan ”hur vill du bo?” har 80 % svarat att de vill bo *i egen bostad*. Endast 9 % anger att de vill bo *med andra personer i gemenskaps- eller kollektivboende*. En gemensam nämnare för de 11 % som svarat *annat* och sedan angett ett eget alternativ är att deras behov av bostad generellt inte motsvarar de boendeformer som kommunen kan erbjuda. Till exempel vill tre personer bo i husvagn eller husbåt medan fyra personer vill bo på landsbygden eller liknande.

Figur 4 - Typ av bostad. Antal svar = 181 st.

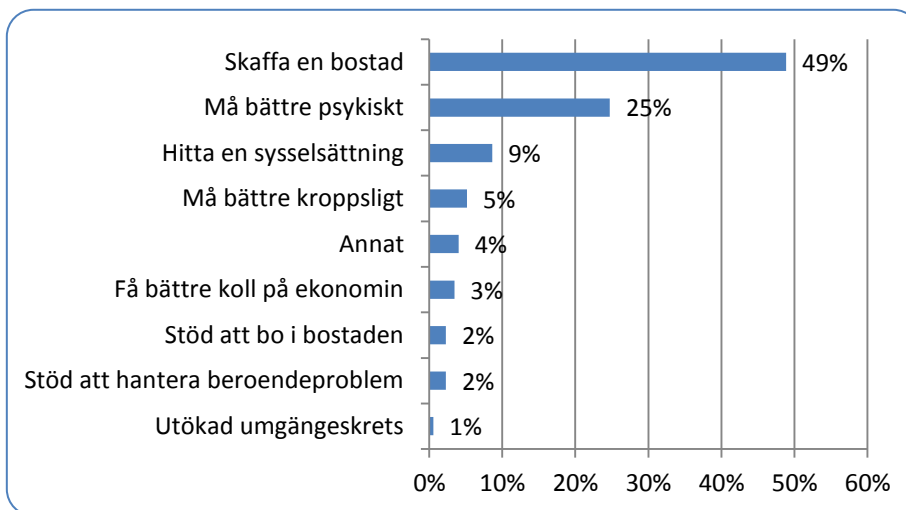
Behov av stöd

Frågan ”vilket stöd behöver du?” var utformad så att de svarande skulle rangordna vilket alternativ de tyckte var viktigast (1), näst viktigast (2) och tredje viktigast (3). Endast ett alternativ per nivå fick anges. Svarefrekvensen på frågan visar att antalet svar minskade med cirka 10 % för varje nivå som skulle anges vilket innebär att 19 personer avstätt från att ange näst viktigast stöd och 32 personer tredje viktigast stöd. Man kan därför anta att det stöd som ansågs vara viktigast är så pass primärt för de svarande i deras nuvarande livssituation andra former av stöd är perifera och därför svåra att besvara.

Det stöd som valts flest gånger oavsett rangordning är *skaffa bostad* som valts av totalt 121 personer. Därefter följer *må bättre psykiskt* som valts av 83 personer och *hitta en sysselsättning* som valts av totalt 64 personer.

Viktigast stöd

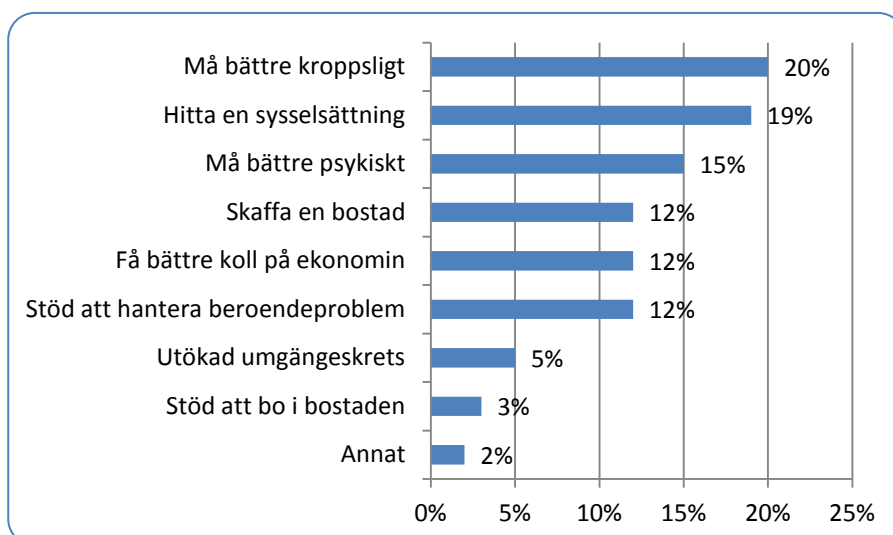
Primärt är det två stycken olika former av stöd som det finns tydligast behov av bland de svaranden och som de anser är det viktigaste stödet. Det är *skaffa en bostad* (49 %) och *må bättre psykiskt* (24 %). Endast 2 % har angett *stöd att hantera beroendeproblem* (missbruk) är viktigast vilket kan tyckas lågt eftersom vi genom andra mätningar (till exempel BoInvent1⁴) vet att missbruk är vanligt förekommande bland personer i akut hemlöshet. Detta kan dock innebära att behovet av stöd för detta finns men istället ska ses som en delmängd av det stöd man behöver för att *må bättre fysiskt*.

Figur 5 – Fördelning av viktigaste stödet (svarat 1 - viktigast). Antal svar = 174 st.

Näst viktigast stöd

Den typ av stöd som ansågs näst viktigast var att *må bättre kroppsligt* (20 %), *hitta en sysselsättning* (19%) och *må bättre psykiskt* (15 %). Det totala antalet personer som svarat var 155 stycken vilket är 11 % färre än de som svarat på vilken typ av stöd som är viktigast. Av de personer som ansåg att *skaffa en bostad* var det viktigaste stödet (85 personer) var det näst viktigaste stödet *hitta en sysselsättning* (20 personer) och *må bättre psykiskt* (19 personer).

Figur 6 - Fördelning av näst viktigast stöd (svarat 2 – näst viktigast). Antal svar = 155 st.

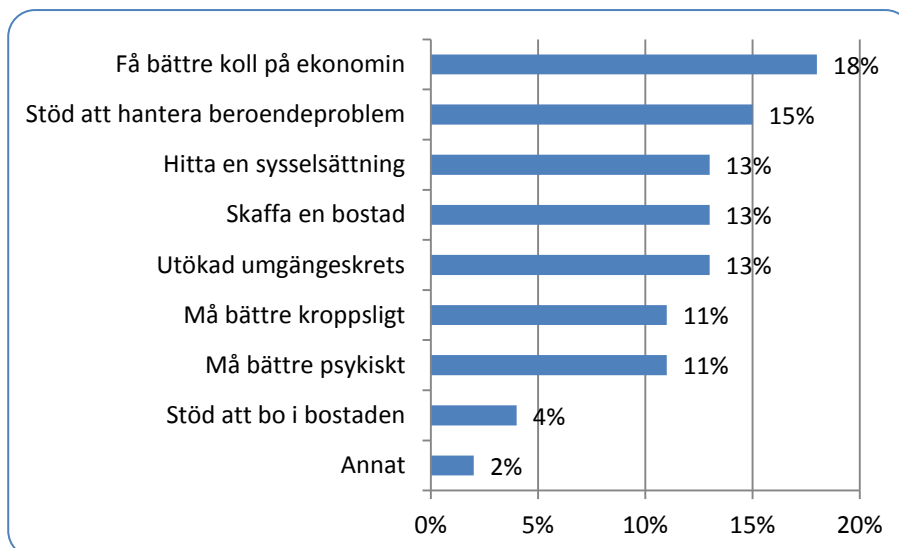
⁴ BoInvent1 är Göteborgs Stads verktyg för att kartlägga hushåll som på grund av sociala och/eller medicinska skäl saknar ett boende och som de inte kan få utan bistånd.

Tredje viktigast stöd

Den typ av stöd som ansågs tredje viktigast var att *få bättre koll på ekonomin* (18 %), *stöd att hantera beroendeproblem* (15 %). Det totala antalet personer som svarat var 142 stycken vilket är 18 % färre än de som svarat på vilken typ av stöd som är viktigast.

Av de personer som ansåg att *skaffa en bostad* var det viktigaste stödet (85 personer) var det tredje viktigaste stödet *hitta en sysselsättning* (12 personer) följt av *må bättre psykiskt* (11 personer) och *få bättre koll på ekonomin* (11 personer). Detta var samma alternativ som valdes som näst viktigast stöd och också de stöd som fått flest svar oavsett rangordning.

Figur 7 - Fördelning av tredje viktigast stöd (svarat 3 - tredje viktigast). Antal svar = 142 st

Behovet av stöd jämfört med tid i hemlöshet och ålder

Vid jämförelse mellan personer som varit hemlösa kort tid (0-1 år) och lång tid (10 år eller längre) visar resultatet att behovet av stöd ser något annorlunda ut. Sammantaget är det 49 personer som varit hemlösa *0-1 år* och 47 personer som varit *10 år eller längre*.

För personer som varit hemlösa kort tid är *skaffa bostad* viktigare (65 %) än för personer som varit hemlösa lång tid (38 %). Det är dock det alternativ som flest personer ur de båda kategorierna valt. Även här är *må bättre psykiskt* det alternativ som fått näst flest svar, vilket gäller för både ålderskategorierna. Dock är det något viktigare för personer som varit hemlösa *10 år eller längre* (23 % mot 20 %).

Den stora åldersfördelningen av svaren medför att liknande jämförelser som flr tid i hemlöshet blir svårare att göra. Till exempel är personer under 26 år för få för att dela upp utifrån behov av stöd. Resultatet visar dock att det inte finns någon tydlig koppling till ett visst typ av stöd i förhållande till de svarandes ålder.

Kontakt med socialtjänsten

I enkäten ställdes också frågan "*har du kontakt med en socialsekreterare?*". Av de totalt 180 personer som besvarade frågan svarade 80 % att de har en kontakt med en socialsekreterare och endast 20 % att de inte hade det. Detta indikerar att de svarande till stor del är kända av kommunen och att det finns en liten del som antingen inte ännu har kontaktat socialtjänsten eller aktivt valt att inte ha någon.

Personer med barn under 18 år

Totalt svarade 180 personer på frågan ”*har du barn under 18 år?*”. Av dessa svarade 24 % att de har barn under 18 år och 76 % att de inte har det. Detta skiljer sig något mot socialstyrelsens kartläggning från 2011 där andelen föräldrar var 34 %. Skillnaden kan delvis förklaras av att det i socialstyrelsens kartläggning även ingick barn 18 år eller yngre medan det i denna mätning frågades om barn under 18 år.

Antalet män med barn var fler än kvinnor (34 män och 9 kvinnor) medan andelen kvinnor var fler än män (30 % kvinnor och 23 % män) sett till hur många som besvarat enkäten totalt sett. Eftersom antalet kvinnor som besvarat enkäten just var få är det dock svårt att göra jämförelser med andra frågor i enkäten, till exempel *behov av stöd*.

Slutsats

För svarsgruppen är det tydligt att det finns många olika behov som behöver tillgodoses och att gruppen inte är så homogen som man i allmänhet vill tro. Resultatet pekar snarare på att det finns vissa delar som gäller för en andel av de svaranden samtidigt som en annan andel har behov som är väldigt individuella.

Majoriteten av de svaranden (72 %) bor på *härbärke eller någon form av kommunalt akut- eller jourboende*. Endast en mindre andel (10 %) *sover mest utomhus*. Den höga andelen svaranden för detta alternativ är kopplat till att det är i just dessa miljöer som enkäten distribuerats. Detta är ett utvecklingsområde för framtida undersökningar där distributionen av enkäten bör göras mer omfattande. Att även få fler kvinnor att besvara enkäten är ett viktigt utvecklingsområde.

En stor andel av de svaranden vill bo i en egen bostad och inte i ett kollektiv- eller gemenskapsboende medan ett fåtal har behov som kommunen inte kan tillgodose. Detta ligger i linje med insatser mot hemlöshet som till exempel Bostad först⁵ och kommunala kontrakt⁶ där ett självständigt boende är en central del av insatsen. Behovet av stöd är kopplat till bostad, hälsa och sysselsättning men att prioriteringsordningen för dessa behov varierar och beror på faktorer som till exempel tid som hemlös. Det finns också en mindre grupp där behoven av stöd är väldigt varierande och därigenom kan vara svårbedömda och svåra att tillgodose. Att stöd hantera missbruk- eller beroendeproblem inte visade sig vara viktigt var ett något oväntat beslutat men kan säkert förklaras av att beroendeproblem snarare ses som en del av hälsa och inte ett specifikt behov.

⁵ Modell för att minska hemlöshet genom att erbjuda en egen bostad utan krav på till exempel träningsboende eller rehabilitering.

⁶ Innebär att kommunen är mellanhyresvärd mellan fastighetsägare och brukare.